Skolinspektionen

Beslut

Datum 2026-11-03
Dnr SI 2026:6777
Sida **1 (12)**

Huvudman

Bergstrands Gymnasium AB
info@beut.se

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Bergstrands Gymnasium Märsta i Sigtuna kommun

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Bergstrands Gymnasium AB att senast den **8 februari 2027** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande extra anpassningar och anmälan till rektorn, undervisning av behöriga lärare, prövningar, elevhälsa och säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Bergstrands Gymnasium AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart och får inte överklagas (26 kap. 10 § och 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen).

Bergstrands Gymnasium AB ska vidta följande åtgärder

Extra anpassningar och anmälan till rektorn

1. Se till att vid minst ett tillfälle före den 8 december 2026 informera samtliga lärare om skollagens krav kring när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. En redogörelse för när och hur informationen har förmedlats ska bifogas huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 a §, 3 kap. 7 § skollagen)
2. Se till att lärare anmäler elever som de, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befarar inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. En redogörelse avseende vilka elever som anmälts under perioden från den 4 november 2026 till och med den 1 februari 2027 ska bifogas huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

Undervisning av behöriga lärare

3. Se till att undervisningen i historia, matematik och svenska som andraspråk bedrivs av legitimerade och behöriga lärare, om lärarna inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. För det fall ett undantag tillämpas ska huvudmannen i redovisningen ange vilken undantagsbestämmelse beslutet grundar sig på samt inkomma med en motivering kring varför bestämmelsen är tillämplig. Om huvudmannen annonserat efter lärare i historia,

matematik och svenska som andraspråk ska annonser för rekrytering av legitimerade och behöriga lärare bifogas huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen)

Prövningar

4. Se till att lärare utformar prövningar så att elevens kunskaper kan bedömas i förhållande till samtliga betygskriterier som gäller för den kurs eller den nivå i ett ämne som prövas. En redovisning över de åtgärder som vidtagits ska bifogas huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (15 kap. 24 och 28 §§ skollagen samt 8 kap. 24 § gymnasieförordningen [2010:2039])

Elevhälsa

5. Se till att skolan har tillgång till psykolog och specialpedagog eller speciallärare som deltar i den samlade elevhälsans arbete. En redogörelse för psykologens och specialpedagogens eller speciallärarens arbete i elevhälsan under perioden från den 4 november 2026 till och med den 1 februari 2027 ska bifogas huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 25 § skollagen)

Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte

6. Se till att elever får informationen om de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Dokumentation om när och hur eleverna informerats ska bifogas huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 a kap. 3 § skollagen)

7. Se till att elever får övning i hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Dokumentation om när och hur övningen har genomförts och en redogörelse för när övningar ska genomföras fortsättningsvis ska bifogas huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 a kap. 3 § skollagen)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2026:6777) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2026 inlett en tillsyn av Bergstrands Gymnasium Märsta i Sigtuna kommun. På skolan bedrivs utbildning på bygg- och anläggningsprogrammet samt fordon- och transportprogrammet.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Bergstrands Gymnasium Märsta följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och anmälan till rektorn, undervisning av behöriga lärare, prövningar, elevhälsa och säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 2 och 4 september 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat , individuella studieplaner och skolans beredskapsplan. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen). Huvudmannen ska även se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt skollagen har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 a § skollagen).

Föreläggande

Extra anpassningar och anmälan till rektorn

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever uppger i intervju att lärarna ger dem extra anpassningar om de behöver det. Några elever ger exempel på extra anpassningar såsom att program för uppläsning av läroböcker, förlängd skrivtid vid prov och möjligheten att ta kortare pauser i lektionsarbetet. En elev uppger också att lärarna kan sätta sig enskilt med elever under lektionerna om någon exempelvis behöver en extra genomgång eller förklaring av något som behandlats i undervisningen. Lärarna uppger i likhet med eleverna att elever får extra anpassningar såsom att kunna lyssna på böcker eller ta kortare pauser. Lärare säger också att de ger elever anpassningar på

generell nivå, exempelvis begreppslistor. Lärarna säger att eleverna får de extra anpassningar de är i behov av. Bland annat fångar lärarna upp elevernas behov av extra anpassningar genom de introduktionssamtal som genomförs i början av varje nytt läsår.

Lärarna och rektorn uppger i intervju att det finns ett antal elever som trots extra anpassningar riskerar att inte nå kriterierna för minst betyget E i flera ämnen. I flera av dessa fall har ingen anmälan om utredning av elevens eventuella behov av särskilt stöd gjorts till rektorn. Enligt lärarna och rektorn kommer ett nytt uppföljningssystem för elevernas kunskapsutveckling att börja användas på skolan. Fram till och med nu har det dock saknats rutiner för hur elever ska anmälas till rektorn för utredning om särskilt stöd. Lärare uppger att de i något fall vänt sig till skolsköterskan och i något fall direkt till rektorn eller den biträdande rektorn för att få en bedömning om en elev ska utredas för särskilt stöd eller ej. Lärare säger att de ibland skickar in en anmälan till elevhälsoteamet, men att det inte alltid sker när en elev inte når kriterierna i en kurs/nivå. Skolinspektionen frågar om 13 elever varibland det finns elever som saknar godkända betyg överhuvudtaget, alternativt har en övervägande del icke godkända betyg. Av de 13 elever som Skolinspektionen frågar om de anmälts för utredning om särskilt stöd, har enligt lärarna 2 elever anmälts. I övriga fall uppger lärarna att eleverna inte anmälts eller att de inte har kännedom om de anmälts.

Skolinspektionen har genom dokumentstudier identifierat ett antal elever på skolenheten som fått betyget F i ett eller flera ämnen, men som inte finns med i den ingivna förteckningen över elever som har anmälts till rektorn för behov av utredning om särskilt stöd. Rektorn säger att alla elever som borde vara anmälda till henne inte har anmälts för utredning om behov av särskilt stöd. Rektorn uppger att det borde vara fler än de anmälningar om elevs behov av särskilt stöd som har gjorts. Rektorn och den biträdande rektorn har parallellt med införandet av det nya uppföljningssystemet påbörjat ett arbete med att upprätta handlingsplaner för de elever som har ett eller flera icke godkända betyg i kurser och ämnen. Enligt rektorn har det fram till införandet av det nya uppföljningssystemet varit otydligt för lärarna hur, när och till vem anmälan för utredning av särskilt stöd ska göras.

Rättslig reglering

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 § skollagen).

Om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra

anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten inte uppfyller författningarnas krav vad gäller skyldigheten för lärare att anmäla till rektorn när elevers behov av särskilt stöd behöver utredas. Visserligen visar utredningen att lärarna ger extra anpassningar till de elever som är i behov av det. Men ett flertal elever som lärarna bedömer inte kommer uppfylla betygskriterierna trots extra anpassningar anmäls inte till rektorn för utredning om särskilt stöd. Av skollagen framgår att elever som, trots extra anpassningar, befaras att inte uppfylla betygskriterierna ska anmälas till rektorn för utredning om särskilt stöd. Att lärare inte anmäler alla elever vars behov av särskilt stöd behöver utredas är en brist.

Undervisning av behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen lärarförteckning framgår att tre av åtta undervisande lärare saknar behörighet för delar av den undervisning som de bedriver. Detta gäller kurser eller ämnen i historia, matematik och svenska som andraspråk. Av dokumentationen framgår att det inte är möjligt att med befintliga lärare på skolenheten ändra tjänstefördelningen så att eleverna i större utsträckning undervisas av lärare som är legitimerade och behöriga i de kurser eller ämnen de undervisar. Detta beror på att det inte finns några lärare på skolan med behörighet i ovan nämnda ämnen.

Av intervju med rektorn framgår att hon är medveten om att lärare undervisar i ämnen som de saknar behörighet i. När det gäller undervisningen i historia säger rektorn att det beror på att läraren inte kommer upp i en heltidstjänst med de tre ämnen som hen undervisar i och att undervisningen i historia utgör en mindre del av lärarens tjänst. När det gäller undervisningen i matematik säger rektorn att en lärare tackade nej till tjänsten som matematiklärare i slutet av vårterminen 2025. Därför har undervisningen sedan dess bedrivits av en obehörig lärare, en lösning som rektorn bedömer fungerar väl. När det gäller undervisningen i svenska som andraspråk uppger rektorn att den under vårterminen bedrevs av en lärare

som har flyttat och inte ersatts, undervisningen i svenska som andraspråk har därför lagts på en annan lärare.

Vidare uppger rektorn att hon inte har annonserat efter behöriga lärare i historia, matematik eller svenska som andraspråk. Rektorn vet inte om det gjorts någon inventering av tillgången på behöriga lärare i historia, matematik eller svenska som andraspråk på någon av huvudmannens övriga skolor i det geografiska närområdet.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 2 kap. 13 § skollagen eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder (2 kap. 18 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår att en person som enligt huvudregeln inte får användas för att bedriva en viss undervisning får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (prop. 2009/2010:165 s 653).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan brister i att ge elever undervisning av legitimerade och behöriga lärare. Av utredningen framgår att lärarna i historia, matematik och svenska som andraspråk saknar behörighet för respektive ämne. Rektorn har inte försökt rekrytera behöriga lärare i dessa ämnen eller undersökt om det finns behöriga lärare i dessa ämnen inom huvudmannens organisation. Av skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen om inte ett undantag är tillämpligt. Ett undantag är att det inte finns en legitimerad och behörig lärare att tillgå för undervisningen. Detta undantag gäller endast för ett år i sänder. Mot bakgrund av att rektorn varken undersökt om det finns lärare som är behöriga i historia, matematik och svenska som andraspråk inom huvudmannens organisation eller annonserat efter lärare som är behöriga i dessa ämnen är undantaget inte tillämpligt. Att lärare utan behörighet för dessa ämnen undervisar i dessa ämnen är därför en brist.

Att rektorn tagit hänsyn till vad lärare tidigare undervisat i och vad som fungerat tidigare, samt möjligheten att erbjuda lärare en större omfattning av tjänst genom att undervisa i ämne som denne inte är behörig i utgör inte särskilda skäl för att frångå kravet på legitimation och behörighet, och påverkar därmed inte Skolinspektionens bedömning.

Prövningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjun med rektorn framkommer att elever som fått F i en kurs eller ett ämne erbjuds att göra prövningar och att det finns en särskild tid i schemat för det.

Lärare uppger i intervju att prövningen i matematik består av ett gammalt nationellt prov och kompletteras med de delar av det centrala innehållet som inte omfattas av provet. Prövningar i engelska och svenska innebär att elever skriver ett gammalt nationellt prov och att de delar av ämnet som inte testas genom det nationella provet inte ingår i prövning. Enligt en lärare görs det inga sammanhållna prövningar av hela det centrala innehållet i engelska och svenska.

Rättslig reglering

Den som vill ha betyg från gymnasieskolan har rätt att genomgå prövning (15 kap. 28 § skollagen).

En elev i gymnasieskolan har rätt att genomgå prövning vid den egna skolenheten i alla ämnen som ingår i elevens individuella studieplan på de nivåer som ingår i studieplanen. Eleven får dock inte genomgå prövning på en viss nivå i ett ämne om eleven tidigare har fått minst betyget E på den nivån (8 kap. 24 § gymnasieförordningen).

Den som påbörjat utbildning inom gymnasieskolan före den 1 juli 2025 får senast den 30 juni 2030 genomgå prövning enligt bestämmelserna i 8 kap. 24 § gymnasieförordningen i den äldre lydelsen (punkt 5 i övergångsbestämmelserna till förordning [2023:654] om ändring i gymnasieförordningen).

Bestämmelserna om betygssättning i 3 kap. och 15 kap. skollagen samt 8 kap. gymnasieförordningen gäller i tillämpliga delar vid prövning (Skolverkets föreskrifter för prövning för gymnasieskolan [SKOLFS 2016:17]).

Vid betygssättningen ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock

vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg (15 kap. 24 § skollagen).

Av förarbeten till skollagen framgår att detta innebär att läraren måste bedöma elevens prestationer utifrån en helhetsbild och säkerställa att alla minimikriterier för godkänt är uppfyllda för att kunna sätta ett godkänt betyg. Det säkerställer enligt lagstiftaren att alla elever som får ett godkänt betyg har uppnått en viss grundläggande nivå av kunskap och färdigheter. (Se prop. 2021/22:36 s. 52 f.)

Läraren bör utforma ändamålsenliga bedömningssituationer för att säkerställa ett tillräckligt brett betygsunderlag utifrån kursens eller ämnets syfte, centrala innehåll och betygskriterier (5 prövning, punkt 3, Skolverkets allmänna råd om betyg och prövning [SKOLFS 2022:417]).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att lärares arbete med prövningar brister vid skolenheten.

Av utredningen framgår att prövningar i engelska och svenska innebär att elever skriver ett gammalt nationellt prov och att de delar av ämnets centrala innehåll som inte testas genom det nationella provet inte ingår i prövningen.

Av Skolverkets föreskrifter för prövning för gymnasieskolan framgår bland annat att skollagens bestämmelser om betygssättning gäller i tillämpliga delar vid prövning. Av skollagen framgår att läraren vid betygssättningen ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper och att samtliga kriterier för betyget E ska vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Enligt Skolverket är det inte möjligt för ett nationellt prov att pröva alla delar i ett ämne. Då provet i så fall skulle bli alltför omfattande.[1] Av Skolverkets kommentarer till de allmänna råden om betyg och prövning framgår att nationella prov med fördel kan användas vid prövningar i de ämnen, på de nivåer eller i de kurser där sådana prov ges. En prövning kan dock inte enbart bestå av ett nationellt prov. En elev måste ges möjlighet att visa sina kunskaper i hela ämnet, i hela nivån eller delnivån som prövningen avser, alternativt i hela kursen eller delkursen i relation till

[1] Skolverket. *Nationellt prov i engelska nivå 1*. https://www.skolverket.se/prov-och-bedomning/nationella-prov/lararinformation-for-gymnasieskolan/nationellt-prov-i-engelska-niva-1 (hämtad den 30 oktober 2026) och Skolverket. *Nationellt prov i svenska nivå 1 och svenska som andraspråk nivå 1*. https://www.skolverket.se/prov-och-bedomning/nationella-prov/lararinformation-for-gymnasieskolan/nationellt-prov-i-svenska-niva-1-och-svenska-som-andrasprak-niva-1 (hämtad den 30 oktober 2026).

betygskriterierna. En prövning får inte vara en komplettering där endast vissa delar av betygskriterierna prövas.[2]

Utifrån att ett nationellt prov inte omfattar en kurs eller ett ämnes hela centrala innehåll kan det inte ge en lärare ett tillräckligt underlag för en bedömning av en elevs kunskaper utifrån samtliga betygskriterier. Att det centrala innehåll som inte omfattas av det nationella provet inte ingår i prövningar i engelska och svenska innebär att dessa prövningar inte omfattar samtliga kriterier för betyget E. En elevs kunskaper ska vid prövning betygsättas i förhållande till samtliga betygskriterier. Att så inte är fallet vid prövningar i engelska och svenska är en brist.

Elevhälsa

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation samt intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att skolan har tillgång till skolsköterska, skolläkare, kurator samt studie- och yrkesvägledare i elevhälsan. Samtidigt framgår att skolan inte har tillgång till psykolog, specialpedagog eller speciallärare. Även om rektorn uppger sig ha specialpedagogisk kompetens framgår det att rektorn inte inom ramen för sin tjänst har möjlighet att bistå elevhälsan med specialpedagogiska insatser. Rektorn säger att hon ser ett behov av att anställa en specialpedagog.

Rättslig reglering

För eleverna i gymnasieskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjuk vården och socialtjänsten. För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare. (2 kap. 25 § skollagen)

Av förarbeten till skollagen framgår att elevhälsan främst ska vara förebyggande och hälsofrämjande och omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Detta innebär att elevhälsan ska bidra till skapandet av miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Elevhälsan ska också stödja elevernas utveckling mot

[2] Skolverket 2025. *Betyg och prövning, kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och prövning*, s. 50 f. och Skolinspektionens beslut den 6 december 2011 med diarienummer 44-2011:3546.

utbildningens mål. Arbete med elevhälsa bör i stor utsträckning vara förebyggande och ha en hälsofrämjande inriktning. Arbete med elevhälsa förutsätter vidare en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper samt att det finns kompetens att tillgå för detta arbete. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som till exempel arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning med mera. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor (prop. 2009/10:165 s. 276 och 656 f).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i elevhälsans kompetenser. Av utredningen framgår att skolan inte har tillgång till någon psykolog, specialpedagog eller speciallärare. Av skollagen framgår att elevhälsan ska bestå av skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare. Att skolan saknar psykolog och specialpedagog eller speciallärare innebär att skolans elevhälsa inte har tillgång till psykologiska eller specialpedagogiska insatser i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet eller i arbetet att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Det saknas således praktiska möjligheter för att en samlad elevhälsa ska kunna arbeta främst förebyggande och hälsofrämjande då elevhälsan inte innefattar psykolog, specialpedagog eller speciallärare i det generella elevhälsoarbetet, samt mer specifikt i utredningar om särskilt stöd, vilket är en brist.

Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av och granskat skolans beredskapsplan. Beredskapsplanen anger de åtgärder som ska vidtas på skolenheten i samband med en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Planen innehåller exempelvis hur ansvarsfördelningen på skolenheten ser ut i händelse av en allvarlig våldssituation. Av inkommen dokumentation och intervju med rektorn framgår också att det genomförs ett löpande arbete för att identifiera eventuella riskfaktorer i verksamheten samt hur dessa ska åtgärdas. Av intervjuer med lärarna och rektorn framkommer att beredskapsplanen är känd för all personal. Samtidigt framkommer av intervjuer med elever, lärare och rektorn att eleverna inte har tagit del av någon utbildning eller övning i hur de ska agera i allvarliga våldssituationer eller hot om allvarliga våldssituationer. Enligt rektorn har inte heller personalen genomfört någon sådan övning sedan hon tillträdde sin tjänst under höstterminen 2025.

Elever, lärare, studie- och yrkesvägledare och rektorn uppger att i syfte att förhindra obehöriga att få tillträde till skolans lokaler är ytterdörrarna försedda med lås, vilka låses upp med hjälp av en så kallad blipp. Besökare hänvisas till att anmäla besök till skolans personal.

Rättslig reglering

Det ska finnas en beredskapsplan som anger åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Det bedrivs ett löpande arbete för att säkerställa en beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om allvarliga våldssituationer (6 a kap. 3 § skollagen).

Av förarbetena framgår att det av en beredskapsplan ska framgå hur personal, barn och elever ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en sådan situation, och att planen bör innehålla en planläggning för hur utrymning, inrymning och utestängning kan genomföras. Planen bör även inbegripa en översyn av de fysiska förutsättningarna i verksamhetens lokaler för att t.ex. identifiera säkra tillflyktsplatser, samt innefatta en rollfördelning som tydliggör vem som ansvarar för en specifik uppgift när en allvarlig våldssituation uppstår. Vidare framgår av förarbetena att arbetet ska ske löpande vilket innebär att huvudmannen måste se till att det sker ett kontinuerligt arbete för att identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter och att beredskapsplanen eller andra säkerhetsåtgärder uppdateras eller ändras när omständigheterna medför behov av detta. Inom ramen för det löpande arbetet måste huvudmannen även säkerställa att personal och elever får informationen om planeringen och de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Ett löpande arbete med beredskap innefattar vidare att personal genomför övningar i enlighet med beredskapsplanen för t.ex. inrymning, utrymning och utestängning. I förarbetena anges också att även barn och elever behöver vara förberedda inför en allvarlig våldssituation eller hot om en sådan, och att när det gäller övningar som utrymningar och inrymningar ofta inte räcker med att bara personalen deltar (prop. 2024/25:160 s. 41,44, 46, 157 och 158).

Åtgärder är vidtagna för att neka obehöriga personer tillträde till skolenheten under den tid verksamheten pågår (6 a kap. 4 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i säkerhetsarbetet vid Bergstrands gymnasium. Visserligen är ytterdörrarna till skolans lokaler låsta för att förhindra att obehöriga kommer in i skolan och besökare ska ta kontakt med skolans personal. Skolan har också en beredskapsplan och det sker ett löpande arbete för att identifiera eventuella riskfaktorer i verksamheten. Men eleverna har inte tagit del av någon utbildning eller

övning i hur de ska agera i allvarliga våldssituationer eller hot om allvarliga våldssituationer.

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det på varje skolenhet bedrivs ett löpande arbete för att säkerställa en beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om allvarliga våldssituationer. Av förarbeten framgår att det inom ramen för ett löpande arbete med beredskap innefattas att personal och elever genomför övningar i enlighet med beredskapsplanen, övningar för till exempel inrymning, utrymning och utestängning. Att eleverna inte fått informationen om de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation och att elever inte genomfört övningar i enlighet med beredskapsplanen är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Bergstrands Gymnasium AB:s verksamhet vid Bergstrands Gymnasium Märsta uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra anpassningar och anmälan till rektorn, undervisning av behöriga lärare, prövningar, elevhälsa och säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte. Det finns därför skäl att förelägga Bergstrands Gymnasium AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Joakim Öberg

Beslutsfattare
Signerat av: Joakim Roeraade Öberg

X Carl Bexell

Föredragande
Signerat av: Carl Bexell

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Jenny Segerberg medverkat.